

EVITA

URBANÍKOVÁ

**V LETE TI POVIEM,
AKO SA MÁM**

Quitovky

Evitovky

U
DE vita
Urbaníková

ISBN 978-80-8176-111-9

V lete ti poviem,
ako sa mám

Evitovky

” Venujem

**Slávke a Martinovi
Valkyovcom
Miške a Rišovi Fabriciovcom
Danovi Sedlákovi
a Barborke Varnaiovej
Andrejke a Martinovi Gordíkovcom
a Marekovi Šimčekovi**

**za roky, ktoré boli
aj budú**

“

Ela

Viete, ako je to s cukrovou vatou.

Vonia na desiatky metrov okolo stánku, v ktorom sa dá vyrobiť.

Vábi. Láka. Nohy vás nesú tým smerom, nepustí vás to, je to silnejšie ako vy, silnejšie ako vaša vôľa. V sladkom opare pozeráte na dlhú špajľu, ktorou predávajúci šikovne točí okolo bubna, natáča na ňu

ľahučké chumáčiky ružovej, modrej alebo svetložltej farby, formuje výsledok do košatého vzdušného tvaru, do ktorého, keď strčíte nos, volá sa to sekunda infantilného šťastia, takého, čo si matne pamätáte z detstva... A potom vystrčíte jazyk, pod ním vata trochu skaramelizuje, rozplynie sa vám v celej puse, zaplní ju sladkou, sladučkou chuťou, ktorá vám rozťahne pery do širokého úsmevu. Trošku vás to nabudí, prstami si odtrhnete väčší kúsok, strčíte ho do úst, precítite chuť, konzistenciu, prehltnete.

A potom zas.

Znovu.

Znovu.

A znovu.

Pôžitok sa postupne vytráca, každým ďalším sústom je to, čo si dávate do úst lepkavejšie, sladšie, odpornejšie, strácajú sa skryté tajomné vône a chute, ktoré ste tak intenzívne cítili na začiatku.

Úsmev na tvári vystrieda grimasa, máte zalepený jazyk, na rukách máte zvyšky farebných kryštálikov, vata je preč, je celá vo vás a vám to nerobí celkom dobre, lebo vnútro sa musí vysporiadať s náhlou, nezvykle vysokou dávkou cukru.

Úplne obyčajného, normálneho cukru.

Ktorý sa hral na niečo viac. Bol košatý, farebný, nadýchaný, obmotaný okolo paličky. Ale stále to bol len cukor.

Cukor vo vate. Vata je to najhoršie. Bez obsahu.

Všetkého veľa a vlastne ničoho nič.

No prosto celé zle.

A vy ste na to naleteli.

David bol presne ako cukrová vata.

Ale že úplne presne.

Našťastie, toto tu nie je o ňom.

Nemalo by byť. Už je to dávno a Adriana tvrdí, že som ním zbytočne posadnutá. Vraj zďaleka nebol taký skvelý, ako som ho prezentovala, keď som bola do neho zbláznená. A zďaleka nie je taký chrapúň, za akého ho vydávam teraz.

„Je to len obyčajný trapák,“ hovorila mi: „nerob z neho zlého osudového muža. To on zďaleka nie je. Idiot. Pózer. Nič viac, nič menej.“

Aj tak je zlatá, že sa so mnou o ňom baví. Ivana začne vždy mudrovať, ježiš, ako to nenávidím, keď sa tvári, že rozumie úplne všetkému a Broňa len počúva. Ona vôbec toho veľa nenahovorí.

No, veď dobre.

Idú Vianoce.

Musím to vydržať.

V LETE TI POVIEM, AKO SA MÁM

A driana

Pred Vianocami sa chcú všetci rozvádzať.

Všetci tí, ktorí s tým rozhodnutím už nejaký čas koketujú, všetci tí, ktorí majú pocit, že už ďalej nevládu. Chodia, volajú, konzultujú, radia sa, pýtajú sa, ktoré dôvody na sudcov zaberajú najviac. Príliš to nehrotia, ak majú deti, chcú, aby sa veci začali hýbať až po sviatkoch, aby im dopriali posledné

rodinné Vianoce pohromade. Vedia, že potom sa o ne budú každý rok biť, tak si dávajú načas... Nevie, čím to je, že sa zmobilizujú až pred koncom roka. Možno to mali v novoročných záväzkoch, a už sa to nedá odložiť na ďalší mesiac. Alebo podľa hnú hystérii ženských magazínov, v ktorých sa píše, ako sa treba zbaviť všetkého, čo nie je v našom živote v poriadku a do nového roka musíme vykročiť s vyčisteným stolom. Tam teda papier znesie, v tých ženských časopisoch, to niekedy pozerám, keď ich Ela na kilá dovlečie na dovolenku. Všetko vyblýskané, dokonalé, krásne a hlavne jednoduché. Prestali ste si rozumieť? Rozved'te sa s ním. Je to trúd a vy si zaslúžite viac. Rozved'te sa s ním, ale ešte tento rok, lebo nové dvere sa vám neotvorí, ak nezatvoríte tie staré... Rozved'te sa a narastú vám krídla. Čo tam po deťoch a babkách a dedkoch a spoločnej minulosti. Čo tam po sľube lásky. Ste bohyňa, nájdite ju v sebe. Bez neho, hlavne bez neho.

Ježiši Kriste.

Ela si v tom aj podčiarkuje.

A ja tu mám potom inváziu takých, ako je ona.

Vlastne sa v nich ani po tých rokoch neviem orientovať. V tých pároch, ktoré prichádzajú. Komu sa mám venovať naozaj a komu len tak naoko, aby som neplytvala energiou. Viac ako polovica z nich sa po novom roku nevráti. Možno majú nový zoznam novoročných záväzkov, kde chcú naprávať to, čo sa napraviť dá, možno ich presvedčila ilúzia rodinnej pohody, možno fajn sex po dlhom čase. Fakt netu-

ším. Neprídu a ak sa aj znovu chcú rozviesť na konci roka, idú za iným právnikom. Chápem. Hanbia sa. Vedia, že my emócie veľmi neukazujeme, lebo na to sú tu oni. Ale vedia, že máme svoj názor a nechcú byť za debilov ešte aj pred nami, keď sú nimi sami pred sebou. Ako ten chlapík, ktorého do rozvodu prinútila manželka. Žili normálne, obaja pracovali, deti boli na stredných školách, on zamieril z roboty rovno na gauč, ona do kuchyne. Cez víkend zamieril na gauč hneď z postele, ona do kuchyne tiež, lebo on rád na tom gauči jedol štrúdle a šunkovo-syrové slimáky z lístkového cesta. No a jej to v jeden pekný predvianočný deň prestalo stačiť. (Šípim za tým článok zo ženského časopisu). Prišla, vypísala žiadosť o rozvod.

„Chcete, aby zabojoval, však?“ spýtala som sa.

Prikývla, povedala, že by chcela vrátiť čas o 15 rokov dozadu. Aby bol tým, koho spoznala. Nie tým, koho kŕmi pred sedemnástou reprízou Pevnosti Boyard.

Dala som si jej žiadosť do spodnej zásuvky. So sto-percentnou istotou, že sa všetko urovná.

V januári prekvapivo prišla. V máji ich rozviedli. Nezabojoval. Povedal, že asi sa teda už rozhodla, že chce žiť bez neho, hoci on nechápe, čo jej chýba, veď majú všetko. Možno mal na mysli najväčší balík televíznych programov od UPC. Viac sa už objednať nedalo. V decembri prišla znovu. Znovu sa chcela rozviesť. Znovu s tým istým mužom. Lebo v lete sa cez deti tak nejako zblížili, zistili, že sa ľúbia, že im

je každému osamote dost' smutno, tak sa v auguste znovu vzali. Ona povedala áno dúfajúc, že naozaj bude ich manželstvo iné. On povedal áno dúfajúc, že znovu bude mať teplé jedlo, nebudú to párky a že už nikdy nebude musieť zapínať práčku. No a v máji ich znovu rozviedli.

On na mňa ani nepozrel, hanbil sa.

Aj keď, myslím, že mu dodnes nedošlo, o čo jeho žene išlo.

Príliš ho zamestnával televízny ovládač.

Dvere kancelárie sa prudko otvorili. Dvere mojej kancelárie. Ani som nemusela zdvihnúť oči od monitora, vedela som, kto vošiel.

Jediný neklopal. Nikdy. Od istého času, teda.

„Ešte niečo máš?“ spýtal sa.

„Ešte niečo mám,“ odpovedala som.

„Na dlho?“

Zdvihla som oči.

„December.“

Prikývol.

„Hej, hej, veď viem.“

Potom mlčal.

Aj ja som mlčala.

„No dobre, takže obed nestíhaš.“

„Ani omylom, mrzí ma to.“

„Veď, dobre, o nič nejde.“

Zatvoril dvere tak isto hrmotne, ako ich otvoril. Veď toto, že o nič nejde. Prehltla som tú guču žlče, ktorú som mala v krku, ruky som položila na kolená, aby sa netriasli, alebo aby som nevidela, že sa trasú.

Nemali sa prečo triasť. Veď o nič nejde. Učila som to všetky svoje klientky, ktoré vyklepané chodili na súd. S kruhmi pod očami, so slzami v nich a s vlhkými, studenými rukami, ktoré sa nekontrolovateľne triasli stresom z rozvodu. Položiť na kolená, trochu zatlačiť. Prstami akoby objímať stehná. Okolie si nič nevšímne. Tým, že sa sústredíte na tlak v dlaniach, sa z tváre stratí vyplašený výraz.

Ale iba na chvíľu.

Ženy pri rozvodoch plačú. Väčšinou. Majú bledé kamenné tváre a potichu slzia. Keď neplačú, oči im zvlhnú aspoň pri momente, kedy sudca číta rozhodnutie o styku s deťmi. Vtedy je to už definitívne. To, že rodina je minulosťou, že už nič nebude ako predtým. Že na chatu sa pôjde buď s mamou alebo s otcom. Že otcove fotky z obývačky zmiznú a môžu byť vystavené len v detských izbách.

Taká malá smrť sa udeje vždy v tej súdnej sieni.

A my sme hrobári s titulom.

Celkom slušne platení.

Pamätám si jednu ženu, bola naša rovesníčka, mali tri deti, ona sa o ne starala a popritom piekla torty. Bola v meste dosť vychytená, lebo vedela urobiť aj raw torty, aj mrkvové, aj všetky tie populárne sran-dy. Aj Ela, aj Ivana mi to potvrdili. Ale to, že bola stále doma a stále s nosom v cukre, sa odrazilo na jej vzhľade. Zaoblila sa, nelíčila sa, stala sa z nej typická puťka domáca. Muž, ktorý požiadal o rozvod, ju mal rád, veľmi si ju ako matku svojich detí ctil, ale jeho manažérsky post si vyžadoval reprezentatívnejšiu

partnerku. (Áno, keď som tú vetu čítala, tiež mi bolo na vracanie). Ona počas súdu plakala celý čas. Cítila krivdu. Neurobila nič zlé. Neprevinila sa. Deti ju milovali, ľudia ju mali radi, nemíňala jeho peniaze, vedela sa obracať aj sama. Do poslednej chvíle ho prosila, aby ich neopúšťal. Až som do nej chcela drgnúť, že stačilo, že už sa ponižuje.

Ale on bol neoblomný. Tvrdil, že v manželstve sa cíti ubitý a pri jej ďalších slzách len prekrúcal očami.

Dva roky na to som ju stretla na Zlatých pieskoch. Sedela som na pive s NÍM, ona sa pristavila, že chce pozdraviť a poďakovať, ako som sa o ňu postarala. Vraj sa má dobre, má priateľa, pečie s ňou už aj jej najstaršia dcéra, všetko je, ako má byť. Ak budem potrebovať tortu, určite ju nemám obísť. Tuho som ju objala a dlho som za ňou hľadala.

„Čo na ňu tak pozeráš?“ spýtal sa.

„Ja som ju skoro nespoznala, vtedy mala o dvadsať kíľ viac.“

„Fakt?“

„Vlasy v cope, úplne šedá myš, keď sa rozvádzala.“
Otočil sa za ňou a uchechtol sa.

„To musí exmanžela pekne srať, takáto zmena.“

„Nemyslím, bol to arogantný týpek zahľadený do seba.“

„O to viac. Žena skrásnela, až keď jej vypadol zo života, nie keď bola s ním. Bum bum, niekde som robil chybu. Nie som až taký samec.“

„Vy si to beriete osobne.“

„Si píš, že hej. To je ego. Veľké prehry.“

No, neviem. Veľká prehra znamená v mojom hodnotovom rebríčku niečo iné. Ale zas, bol to ON. Musel mať pravdu a ja som bola ochotná ju hľadať, až kým som sa nepresvedčila, že jeho vyjadrenie logiku má...

Dvere sa znovu otvorili.

Tým istým štýlom. Hlučne, rýchlo, nečakane. Zase som nepotrebovala zdvihnúť oči.

„A večer nepôjdeme von?“

„Večer?“

„Môžem ťa vyzdvihnúť aj tu, v pohode, tiež mám toho dost.“

Trochu som si odkašľala. Potom znovu. Lebo veď sekundy ubiehali ako divé.

„Tak dobre,“ povedali moje ústa.

Inú odpoveď očividne nečakal.

„Skočíme na punč, na námestie?“

Prudko som pokrútila hlavou.

„Mne sa nechce do tej kosity.“

„Niečo vymyslím.“

„Jedlo.“

„Čo?“

„Hlavne jedlo, aby bolo. Dnes som len na sušienkach a mandarínkach od Mikuláša.“

„Buď rada, že sa u teba zastavil.“

Zavrel. Zasa hlasno. Aby všetci počuli? Zachytávala som jeho kroky, ako išiel smerom k východu a sekretárke zakričal, že sa vráti do hodiny.

Hm, tak naozaj ide len na obed.

Dezert si dnes nedopraje.

Zatvorila som zložku manželov, ktorí sa v januári vrátia určite. On by sa najradšej rozviedol už včera. Všetko ok, vlastne, len projekt syn sa nepodaril. Veľmi ťažký postih. Taký ťažký, že ona sa musí 24 hodín denne venovať len jemu. Život naruby. On to nedáva. Hadičky, plienky, strava v kašičkách namiesto lopty a bicykla. Nevie milovať. Alebo nechce. Tak to celé nechá na ňu. Rozvedie sa, vymaže nepodarený pokus o rodinu a neskôr si založí novú. Muži to tak robia.

A svojej bývalej bude potom milo dohovárať, aby si aj ona našla nového partnera. Veď, všetci majú právo na šťastie.

Vzala som do ruky škatuľku s cigaretami, že si predtým, ako zavolám Ivane, zapálím. Nebude to jednoduchý telefonát, trochu si upracem v hlave. Ale predbehla ma. Jej meno mi svietilo na displeji mobilu. Tak dobre, cigareta počká.

„Čau, drahá, prepáč, že ruším, nie si na súde, však? O takomto čase už nebývaš na súde... no... si tam?“

„Som som, akurát som ti chcela volať.“

„Fakt? No tak vidíš, telepatia... Prosím ťa, volám ti, lebo potrebujem schovať tie bicykle pre dievčatá, čo dostanú pod stromček, doma by ich vykutrali a u teba budú ako v hrobe.“

„Jasné, vezmem ich.“

„Ony si nedajú povedať, že keď hľadajú darčeky, pripravujú sa tak o prekvapenie, chápeš... už nemám doma skrýšu, ktorú by nepoznali..“

„Veď sú to deti.“

„Keby ešte verili na Ježiška, bolo by to v poriadku. Ale nie, nič také, u nás sa musí hovoriť tak ako to je, odpovedať na otázky pravdivo, lebo sú už veľké a pritom... pritom ešte mohli mať detstvo.“

„Ivi, veď sú už na druhom stupni.“

„No a?“

„Boli by na smiech, keby v škole tvrdili, že darčeky nosí Ježiško.“

„Nie nie, nič také. Bol to krásny rituál, čo sme mali... krásny... teraz pýtajú peniaze na darčeky pre všetky kamarátky a prehľadávajú mi celý barák.“

Zasmiala som sa.

„Vieš čo, smutno mi je z toho,“ znela fakt smutne.

„Ale čo si. Veď to je život.“

„Tak prídeš po ne?“

„Ako prídem?“

„No, nám sa nezmestia do auta, ty máš veľké, sklopíme sedačky a ideš... Alebo to môžeme urobiť tak, že po punči večer sa ešte u nás staviš a nenápadne ti ich Martin natlačí do kufra. To bude najlepšie. Nenápadko.“

Zhlboka som vydýchla.

„Martin tu dnes bol.“

„Kde?“

„U mňa v office.“

„Načo?“

„Doniesol žiadosť o rozvod.“

Umlčať Ivanu bolo ťažké. Vždy. Teraz sa to podarilo. Skúšala som si ju predstaviť. Ako si v momente začala ohrýzať necht na prsteníku, na ktorom

nosí obrúčku. Vedela som, že to robí. Ako sa hneď obzrela okolo seba, či ma náhodou nepočul niekto iný. Aj keď bola sama. Ved' hovorila o bicykloch pod stromček.

„Naozaj to urobil?“ spýtala sa neveriaci.

„Áno. Chce to rýchlo, nechce sa naťahovať, vraj ste o tom hovorili...“

„No, on o tom hovoril...Vieš, aký je....myslela som, že to len tak do vetra.“

„Muži sa rozvodom nevyhrážajú, lvi. Rozvádzajú sa.“

„Ale.... ved',“ hlas sa jej zlomil: „normálne sme sa včera len chytali... to sa naozaj po každej hádke bude chcieť rozviesť?“

„Ja podrobnosti nepoznám.“

„Žiadne podrobnosti neexistujú.“

„Na stole mám žiadosť. O rozvod. Od tvojho manžela.“

„Nie, nie, nie... Nič nerob. To je len zase nejaký jeho afekt. Kašli na to. Si moja kamoška, nie jeho, je to tak? Tak buď na mojej strane...“

„Ale ved' ja nejdem proti tebe.“

„Povieme si všetko večer, ja to s ním prejdem...neviem, či ma chce vytrestať, či čo. A po punči skočíš ku nám po tie bicykle...Toto je trápne celé, teba zaťahovať do našich sporov.“

„Som právnička.“

„No ved' práve, máš kopec inej roboty.“

„No, ale ja ten punč dnes nestíham, chcela som vám písať akurát.“

„To fakt?“

„To fakt.“

„Ty raz v tej robote umrieš.“

Zasmiala som sa.

„Ale zas nič iné okrem nej nemáš, tak chápem.“

Už som sa nasmiala.

„No dobre, drahá, tak zajtra?“ už mala zas normálny hlas: „Voláme si? Ja skúsím poprosiť Elu alebo Vlada, nech mi bicykle zatiaľ vezmú. Len u nich to zas vyčmuchajú decká, tak to musíme rýchlo premiestniť.“

„Zavoláme si zajtra.“

„Ďakujem. A ten Martinov papier pokojne zahod'.“

„Užite si, pozdrav všetkých. Veď sa ešte do Vianoc vidíme.“

„Áno, áno, určite.“

Dala som si dve cigarety, nie jednu. Potom som sa vrátila za svoj stôl, pozerala som na obrazovku počítača a Martinovu zložku som zatvorila.

Uvidíme.

Žili vo svojom zlom manželstve už tak dlho, že pokojne v ňom môžu zotrvať aj ďalšie roky. Lebo tak, ako chápem, prečo sa chce Martin rozviest', tak nechápem, prečo sa vlastne vzali...

Na chodbe som znovu počula JEHO hlas. Zvolával pár ľudí na poradu. Nohy v opätkoch okamžite cupkali do zasadačky.

Cupky – lupky, rýchlo rýchlo, aby si všimol, že sa snažíme...

Chcela by som mu vedieť povedať, nech mi dá pokoj. Bez toho, aby sa mi zatriasol hlas, bez toho, aby